

Sygn. akt I C 1520/17

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Kutnie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Wrześciński

Protokolant: staż. Monika Paliga

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2018 roku w Kutnie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) (...) w W.

przeciwko J. J.

z udziałem Prokuratora Rejonowego w Kutnie

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 1520/17

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 25 października 2017 r. powód (...) (...) z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym od pozwanej J. J. na rzecz powoda kwoty 11.257,39 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 7.171,53 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP nie przekraczającej dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi od kwoty 4.085,86 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu zgodnie z załączonym spisem kosztów w łącznej wysokości 2.717,00 zł, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2.400,00 zł. Powód wskazał, że umową cesji przejął od (...) Bank Spółka Akcyjna w W. wierzycelność wobec pozwanej z umowy kredytu z dnia 25 czerwca 2008 r. wraz z prawem do naliczania odsetek. Powód wskazał, że na kwotę dochodzoną pozwem składają się następujące należności: 4.085,86 zł tytułem niespłaconej kwoty kapitału, 2.751,78 zł tytułem odsetek karnych naliczonych przez bank od kwoty niespłaconego kapitału na dzień 29.02.2012 r.; 21,00 zł tytułem kosztów poniesionych przez poprzedniego wierzyciela (kosztów wysyłania wezwań i monitów określonych w umowie bądź w regulaminie); 327,99 zł tytułem odsetek umownych naliczonych przez poprzedniego wierzyciela; 434,47 zł tytułem opłat windykacyjnych naliczonych przez poprzedniego wierzyciela; 3.636,29 zł tytułem odsetek karnych naliczonych od kwoty niespłaconego kapitału od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. według stopy odsetek umownych stanowiącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym oraz w okresie od 1 stycznia 2016 r. do dnia poprzedzającego dzień wniesienia pozwu w niniejszej sprawie według stopy odsetek umownych nie większej niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie.

/pozew – k. 2-7, spis kosztów – k. 44/

Sąd stwierdził brak podstaw do wydania w przedmiotowej sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, skierował sprawę do postępowania zwykłego w postępowaniu uproszczonym.

/notatka urzędowa – k. 50; postanowienie z dnia 15 grudnia 2017 r. – k. 50v/

Odpis pozwu został doręczony pozwanej w trybie art. 139 § 1 k.p.c. Pozwana nie stawiała się na rozprawie, nie żądała przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności i nie złożyła żadnych wyjaśnień.

/zwrotne potwierdzenie odbioru – k. 54-55, 66, protokół rozprawy z dnia 10 maja 2018 r. – k. 57-57v, protokół rozprawy z dnia 19 czerwca 2018 r. – k. 75-75v/

Pismem z dnia 16 maja 2018 r. swój udział w sprawie na podstawie art. 60 § 1 k.p.c. zgłosił Prokurator Rejonowy w Kutnie. Następnie w piśmie z dnia 12 czerwca 2018 r., odnosząc się do twierdzeń pozwu, Prokurator Rejonowy w Kutnie podniósł zarzut braku wykazania przez powoda istnienia dochodzonego roszczenia oraz zarzut przedawnienia roszczenia, wniósł o oddalenie powództwa w całości.

/pismo prokuratora z dnia 16.05.2018 r. – k. 64, pismo prokuratora z dnia 12.06.2018 r. – k. 70-72/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 czerwca 2008 r. J. J. zawarła z (...) Bank Spółka Akcyjna umowę prostej pożyczki gotówkowej nr (...), na podstawie której otrzymała pożyczkę w kwocie 4.085,86 zł na warunkach określonych w umowie, na okres od 25 czerwca 2008 r. ze spłatą do dnia 5 lipca 2011 r. Pożyczkobiorca zobowiązał się dokonywać, w okresie objętym umową, spłaty pożyczki wraz z odsetkami w równych miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych, płatnych 5 dnia każdego miesiąca, w wysokości 155,83 zł, z tym zastrzeżeniem, że pierwsza rata była wyrównawcza, a jej wartość nie była wyższa niż 180,68 zł. Pożyczka była oprocentowana według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 21,90% w stosunku rocznym. W przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat pożyczki bank mógł pobierać od niespłaconej w terminie pożyczki podwyższone odsetki naliczone według stopy procentowej w wysokości średniego oprocentowania WIBOR dla trzymiesięcznych lokat na rynku międzybankowym z 10 ostatnich dni roboczych ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału powiększonej o 25 punktów procentowych.

/dowód: umowa pożyczki nr (...) – k. 39-41, wyliczenie odsetek – k. 43/

W dniu 26 sierpnia 2009 r. (...) Bank Spółka Akcyjna wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) obejmujący wymagalne należności z umowy pożyczki gotówkowej nr (...).

/dowód: bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) – k. 42/

Z dniem 4 stycznia 2010 r. na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. nastąpiło na skutek połączenia przeniesienie całego majątku (...) Bank Spółka Akcyjna na (...) Bank Spółka Akcyjna w W., który w wyniku połączenia kontynuował działalność pod nazwą (...) Bank Spółka Akcyjna w W..

/dowód: odpis pełny z rejestru przedsiębiorców – k. 18-27/

W dniu 8 marca 2012 r. (...) Bank Spółka Akcyjna w W. zawarł z (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty umowę przelewu wierzytelności, obejmowała ona wierzytelność na łączną kwotę 7.621,10 zł na nazwisko J. J., kod klienta (...).

/dowód: wyciąg z umowy przelewu wierzytelności – k. 14-17, wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności – k. 35/

W dniu 8 marca 2012 r. (...) Bank Spółka Akcyjna w W. skierował do J. J. zawiadomienie, że dokonał sprzedaży wierzytelności w kwocie 7.621,10 zł przysługującej mu z tytułu umowy nr (...) wraz z wszelkimi prawami związanymi z tą wierzytelnością, na rzecz (...) (...). Brak potwierdzenia nadania lub doręczenia tego pisma.

/dowód: zawiadomienie o przelewie wierzytelności – k. 36/

Pismem z dnia 5 kwietnia 2012 r. J. J. została wezwana do uregulowania na rzecz (...) (...) z siedzibą w W. kwoty 7.739,31 zł z tytułu kredytu gotówkowego udzielonego na podstawie umowy z (...) Bank Spółka Akcyjna z dnia 25 czerwca 2008 r. Brak potwierdzenia nadania lub doręczenia tego pisma.

/dowód: wezwanie do zapłaty – k. 37-38/

Z dniem 1 czerwca 2012 r. na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. na skutek połączenia nastąpiło przeniesienie całego majątku (...) Bank Spółka Akcyjna w W. na (...) Bank Spółka Akcyjna w W., który w wyniku połączenia kontynuuje działalność pod nazwą (...) Bank Spółka Akcyjna w W..

/dowód: odpis pełny z rejestru przedsiębiorców – k. 18-27, 28-34/

Wyliczone przez stronę powodową odsetki od kapitału za okres od 1 marca 2012 r. do 23 października 2017 r. obejmowały łączną kwotę 3.636,29 zł.

/dowód: wyliczenie odsetek na dzień 23.10.2017 r. – k. 43/

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci dowodów z dokumentów złożonych przez stronę powodową.

Wprawdzie powód złożył umowę pożyczki zawartą pomiędzy pierwotnym wierzycielem a pozwaną, co pozwala poczynić ustalenia odnośnie treści samej umowy, jednakże złożone dokumenty nie dają dostatecznych podstaw do weryfikacji zgłoszonego żądania w zakresie wskazanej przez powoda wysokości, czy też poszczególnych należności z tej umowy.

Należy zauważyć, że żądana przez stronę powodową kwota obejmuje różne należności, w tym należności odsetkowe (odsetki od kapitału, odsetki karne), pożyczka była oprocentowana według zmiennej stopy procentowej ustalonej przez bank według wskazań zawartych w umowie. Wobec zgłoszonego przez powoda na podstawie przepisu art. 482 § 1 k.c. żądania zapłaty odsetek od zaległych odsetek istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie miało także ustalenie podstawy naliczania odsetek.

Tymczasem wskazania powoda w tym zakresie nie znajdują dostatecznego potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, dokumenty złożone przez powoda nie pozwalają poczynić jakichkolwiek ustaleń w tym przedmiocie. Nie sposób ustalić, od jakich należności, w jaki sposób i za jakie okresy zostały wyliczone należności odsetkowe, opłaty lub prowizje, czy były w ogóle podstawy do ich wyliczenia, na jakie należności zostały zarachowane ewentualne wpłaty. Brak wskazań odnośnie wymagalności świadczenia. Nie sposób ustalić, czy wymagalność dotyczyła poszczególnych przewidzianych w umowie rat, czy też nastąpiło wypowiedzenie umowy w czasie jej trwania. Okoliczności te w żadnym razie nie pozwalały na uwzględnienie zgłoszonego roszczenia zapłaty odsetek, w tym odsetek od zaległych odsetek, jak również roszczenia zapłaty kosztów czy opłat windykacyjnych.

Zgodnie z art. 232 zd. 1 k.p.c. to na stronach spoczywa ciężar prowadzenia postępowania dowodowego dla stwierdzenia faktów, z których strony te wywodzą skutki prawne.

Powód był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego. Nie ulega wątpliwości, że to na powodzie spoczywał ciężar wykazania występowania wszystkich przesłanek wykazujących istnienie roszczenia pieniężnego i faktyczny zakres tego roszczenia, fachowy pełnomocnik powoda w tym zakresie miał możliwość przytoczenia określonych twierdzeń oraz zgłoszenia stosownych wniosków dowodowych już w pozwie. Oczywistym jest, że jeżeli strona nie zgłosiła twierdzeń i dowodów w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym, a w sprawie nie występują okoliczności usprawiedliwiające późniejsze ich powołanie, to sąd obowiązany jest pominąć te twierdzenia i wnioski dowodowe.

Zgodnie z art. 6 § 2 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są przytaczać wszystkie okoliczności faktyczne i dowody bez zwłoki, aby postępowanie mogło być przeprowadzone sprawnie i szybko. Strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione (art. 217 § 1-3 k.p.c.).

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Należy zauważyć, że zagadnienie legitymacji czynnej powoda przynależy do prawa materialnego i tym samym podlega badaniu przez sąd niezależnie od treści zarzutów, albowiem legitymacja czynna, jak i bierna jest opartym na prawie materialnym uprawnieniem do występowania w charakterze strony w konkretnej sprawie sądowej. Wymóg jej posiadania stanowi przesłankę merytorycznego rozpoznania sprawy, badaną przez sąd w chwili orzekania, gdyż jej brak po stronie choćby jednej ze stron postępowania skutkuje oddaleniem powództwa, a o powyższym niewątpliwie winien wiedzieć powód reprezentowany w przedmiotowej sprawie przez fachowego pełnomocnika. Nie budzi zatem wątpliwości, że na powodzie spoczywał obowiązek wykazania faktu istnienia nabytej wierzytelności, a także zakresu tej wierzytelności.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu mającego istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zasada skonkretyzowana w tym przepisie jest jasna – kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądanie. Zaprzeczenie okolicznościom dokonane przez stronę przeciwną wywołuje ten skutek, że istotne dla sprawy fakty stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości twierdzeń na innej podstawie. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscencji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, niepubl.). Wobec niewykazania zgłoszonych twierdzeń, sąd pomija te twierdzenia jako gołosłowne.

Podstawą odpowiedzialności strony pozwanej było zobowiązanie spełnienia świadczenia pieniężnego wynikającego z zawartej umowy pożyczki. Jak stanowi przepis art. 720 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego pożyczkę określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej ilości. Strony mogły przy tym umownie zastrzec, że pożyczka ma charakter odpłatny, tzn., że za korzystanie z kapitału pożyczkobiorca obowiązany jest do zapłaty pożyczkodawcy odsetek w umówionej wysokości.

Zgodnie z art. 509 § 1 i 2 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (przelew), wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Umowa sprzedaży, zamiany, darowizny lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia wierzytelności przenosi wierzytelność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo że strony inaczej postanowiły (art. 510 § 1 k.c.).

Przedmiotem przelewu jest wierzytelność, czyli prawo podmiotowe przysługujące wierzycielowi do żądania od dłużnika, aby spełnił świadczenie. Istotne jest to, aby owa wierzytelność istniała, nadto aby cedent miał prawną możliwość nią rozporządzać. Nie ulega wątpliwości, że jeżeli dłużnik banku będący kredytobiorcą nie dotrzymuje

warunków udzielenia kredytu, bank może dokonać przelewu wierzytelności na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego bez zgody tego dłużnika (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2010 r., IV CSK 558/09, Biul.SN 2010, Nr 9).

Według twierdzeń powoda na skutek umowy przelewu wierzytelności nabył on przysługującą (...) Bank Spółka Akcyjna w W., który jest następcą prawnym (...) Bank Spółka Akcyjna, w stosunku do pozwanej wierzytelność z tytułu zawartej w dniu 25 czerwca 2008 r. umowy pożyczki, wierzytelność tę nabył w takim zakresie, w jakim przysługiwała pierwotnemu wierzycielowi.

Jednakże z załączonych do pozwu dokumentów, w szczególności umowy przelewu wierzytelności i elektronicznego wydruku z załącznika do umowy cesji nie wynika jednoznacznie, że należność z przedmiotowej umowy faktycznie została przelana na powoda. Wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności nie zawiera bowiem wskazania tytułu zobowiązania i jego oznaczenia, brak jest również numeru umowy. Nie jest zatem możliwe jednoznaczne stwierdzenie, że powód nabył konkretne roszczenie w stosunku do pozwanej z tytułu zawartej w dniu 25 czerwca 2008 r. umowy pożyczki.

Niewątpliwie powód jako profesjonalista powinien przedstawić, jak kształtowała się wysokość zadłużenia pozwanej w czasie. W oparciu o same twierdzenia powoda nie sposób ustalić podstawy wyliczenia wskazanych kwot. Zgodnie z przepisem art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. Sposób sformułowania żądania zapłaty odsetek, brak dokumentów stanowiących podstawę ustalenia wysokości i wymagalności należności odsetkowych, nie dają uzasadnionych podstaw do uwzględnienia zgłoszonego żądania zapłaty odsetek, jak również odsetek od zaległych odsetek.

Fakt istnienia oraz wysokości nabytej wierzytelności powód oparł w istocie wyłącznie na własnych twierdzeniach. Tymczasem zobowiązanie pozwanej wynika z określonego stosunku umownego, to łącząca strony umowa określa istnienie i zakres zobowiązania każdej ze stron, nie zaś oświadczenie jednej ze stron, że posiada w stosunku do drugiej jakiejś wierzytelności.

Nie ulega wątpliwości, że nie wystarczy zgłosić do sądu żądanie zasądzenia odpowiedniej kwoty, ale trzeba to żądanie udowodnić, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Ponadto wskazać należy, że będąca przedmiotem cesji wierzytelności należność wskazana przez powoda musi być realna i przedstawiać faktyczną wysokość wierzytelności. Z kolei dłużnik ma prawo skutecznie kwestionować zasadność oraz kwotę swego zadłużenia. W przeciwnym wypadku mogłoby dochodzić do różnorodnych nadużyć ze strony działających obecnie różnych podmiotów zajmujących się profesjonalnie skupem wierzytelności. Przerzucenie ciężaru dowodu na dłużnika będącego konsumentem, który nie dysponuje często dowodami wpłat, ani też nie wie, jaka jest dokładnie wysokość jego zadłużenia byłoby niewątpliwie niezasadne i w wielu wypadkach niewykonalne dla dłużnika. Wobec lakoniczności twierdzeń strony powodowej odnośnie wskazanej wysokości żądanie pozwu, strona pozwana w istocie została pozbawiona możliwości ustosunkowania się do tych twierdzeń i podjęcia obrony.

Zgodnie z treścią art. 513 § 1 k.c. dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie. Nie ulega więc wątpliwości, że pozwana jako dłużnik mogła podnieść wobec roszczenia powoda, który jest nabywcą wierzytelności, zarzut przedawnienia, przy czym w niniejszej sprawie zarzut przedawnienia podniósł zgłaszający udział w sprawie prokurator.

Należy zauważyć, że udział prokuratora w postępowaniu cywilnym określa art. 7 k.p.c., wskazując na możliwość wszczęcia przez niego postępowania w każdej sprawie oraz wzięcia udziału w każdym toczącym się postępowaniu, jak również regulacja art. 55–60 k.p.c. Ustawodawca uznał zatem rolę prokuratora w postępowaniu cywilnym za celową i konieczną. Prokurator jest podmiotem posiadającym legitymację do wniesienia powództwa czy wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego. Prokurator może również wstąpić do postępowania. Zgodnie z art. 60 § 1 k.p.c. zgłoszenie udziału powinno nastąpić w drodze wyraźnego oświadczenia, może być również połączone z dokonaniem czynności procesowej.

Czynności procesowe, których może dokonywać prokurator, zależą od stadium postępowania, do którego wstępuje. Z uwagi na fakt, że stanowisko prokuratora jest niezależne od stanowisk stron, może on podejmować czynności procesowe bez ich zgody, a co więcej również wbrew ich sprzeciwowi, decyzja prokuratora o wstąpieniu do postępowania nie podlega ocenie sądu.

Prokurator jako szczególny uczestnik postępowania sądowego może zatem w interesie społecznym ingerować w bieg postępowania cywilnego i wpływać na jego wynik.

W sytuacji, w której ochrona praworządności tego wymaga, prokurator może podejmować czynności procesowe, które w rezultacie ingerują w materialną treść stosunku zobowiązaniowego. Jednakże ingerencja ta nie może mieć charakteru rozporządzającego, czyli w jakikolwiek sposób uszczuplać majątku osoby, w której interesie prokurator wytacza powództwo. Prokurator może wytoczyć powództwo, czy też podejmować czynności procesowe na rzecz określonej osoby, ale nie może za tę osobę podjąć samodzielnie decyzji co do rezygnacji z jakiegokolwiek części roszczenia (art. 56 § 2 k.p.c.) Zatem rozumując a contrario, prokurator może podejmować czynności procesowe ingerujące w treść stosunku zobowiązaniowego na korzyść strony, na rzecz której wytacza powództwo, bądź podejmuje inne czynności procesowe, nie może natomiast zrezygnować „w imieniu tej strony” z roszczenia w żadnym zakresie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2007 r., V CSK 109/07, OSNC 2008 nr 9, poz. 107).

Należy przyjąć, że w sytuacji, w której strona (słabsza), w niniejszej sprawie konsument, nie wykorzystwała bądź nie może wykorzystać przysługujących jej praw, a skorzystanie z tych praw leży w interesie społecznym oraz służy praworządności, prawo to na rzecz danej strony wykonać może prokurator, który w postępowaniu cywilnym ma możliwość podnoszenia zarzutów ingerujących w materialną treść stosunku zobowiązaniowego, w tym może zgłosić zarzut przedawnienia roszczenia, czy też ma możliwość zgłaszania twierdzeń, które przysługują samej stronie. Skoro prokurator może wytoczyć powództwo, to tym bardziej wstępując do postępowania może podnieść zarzut przedawnienia, ponieważ sam zarzut przedawnienia jest czynnością procesową skutkującą korzystnie w sferze materialnoprawnej strony, nieporównanie mniej niż całościowe wytoczenie powództwa.

Wypada zauważyć, że w obecnie obowiązującym stanie prawnym (z dniem 9 lipca 2018 r.) w myśl regulacji art. 117 § 2¹ k.c. po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Zgodnie zaś z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2018.1104), roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem skutkom przedawnienia określonym w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Jedynie w wyjątkowych przypadkach sąd może, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności (art. 117¹ § 1 k.c.).

Roszczenie powoda jako roszczenie majątkowe podlega przedawnieniu. Zgodnie z art. 117 § 1 i 2 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu; po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia.

Skutek przedawnienia następuje po upływie określonego terminu (zob. art. 118 k.c.) i polega na tym, że wprawdzie roszczenie istnieje nadal, ale ten, przeciwko komu ono jest skierowane, może uchylić się od jego zaspokojenia. Osoba, przeciwko której przysługuje roszczenie może zatem bez ujemnych konsekwencji prawnych odmówić podjęcia zachowania, do którego jest zobowiązana. Sam upływ terminu przedawnienia nie wyklucza ani dobrowolnego spełnienia świadczenia przez zobowiązanego, ani wszczęcia procesu przez uprawnionego, ani wydania wyroku zasądającego, jeżeli pozwany w dotychczasowym stanie prawnym nie powołał się na przedawnienie. Dopiero jeżeli zobowiązany podniesie w procesie zarzut przedawnienia, powództwo musi ulec oddaleniu. Nawet prawomocne oddalenie powództwa ze względu na przedawnienie nie zmienia jednak tego, że nadal istnieje roszczenie w postaci naturalnej, do którego ma zastosowanie art. 411 pkt 3 k.c. Podniesienie zarzutu przedawnienia w procesie polega

na odmowie zaspokojenia dochodzonego pozwem roszczenia z powołaniem się na przedawnienie bez konieczności wskazywania właściwego przepisu ustalającego termin przedawnienia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., IV CSK 1/07, niepubl.).

Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej trzy lata (art. 118 k.c. w brzmieniu sprzed noweli dokonanej ustawą z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2018.1104)).

Nie ulega wątpliwości, że roszczenie względem pozwanej z umowy pożyczki gotówkowej udzielonej przez bank podlega ogólnemu trzyletniemu terminowi przedawnienia. Udzielenie przez bank pożyczki jest czynnością prawną dokonaną w ramach prowadzonej przez bank działalności gospodarczej.

Umowa pożyczki została zawarta w dniu 25 czerwca 2008 r., ostateczny termin spłaty ustalono na 5 lipca 2011 r., po upływie 3 lat roszczenia pożyczkodawcy z tej umowy uległy przedawnieniu, jeżeli świadczenie z tej umowy nie stało się wymagalne wcześniej, np. wobec wypowiedzenia umowy. Wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego wskazuje, że w chwili jego wystawienia, co miało miejsce dnia 26 sierpnia 2009 r., należności ze wskazanej umowy pożyczki były wymagalne w całości.

Zgodnie z przepisem art. 123 § 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się: przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia; przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje; przez wszczęcie mediacji. Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo; w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (art. 124 § 1 i 2 k.c.).

Powód nie wykazał, że pozwana zrzekła się zarzutu przedawnienia roszczenia, pozwana nie zawierała z powodem żadnej ugody w zakresie roszczeń z umowy pożyczki.

Przepis art. 1 ust. 4 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1854) uchylił art. 96 - 98 Prawa bankowego, które dawały bankom uprawnienie do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych i po nadaniu klauzuli wykonalności wszczęcia na ich podstawie postępowania egzekucyjnego. Jednakże zgodnie z art. 11 ust. 3 tej ustawy bankowy tytuł egzekucyjny, któremu nadano klauzulę wykonalności na podstawie przepisów dotychczas obowiązujących, zachowuje moc tytułu wykonawczego także po jej wejściu w życie.

Z kolei złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywało bieg przedawnienia stwierdzonego tym tytułem. Z uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 58, wynika, że głównym argumentem za przyjęciem stanowiska, że złożenie wniosku klauzulowego przerywa bieg przedawnienia było to, że nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu jest aktem koniecznym, stanowiącym *conditio sine qua non* do wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Realizacja tego niezbędnego warunku do wszczęcia egzekucji następuje z chwilą uwzględnienia przez sąd wniosku klauzulowego, a tym samym, z tym momentem ustaje zawieszenie biegu przedawnienia spowodowane złożeniem tego wniosku i zaczyna ono biec od nowa. Przesuwanie tego momentu do czasu uprawomocnienia się postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności jest niemożliwe do zaakceptowania z powodu skutków prawnych takiego rozwiązania. Przede wszystkim wierzyciel, uzyskawszy klauzulę wykonalności, nie jest ograniczony terminem do złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji, co sprawia, że mógłby go dowolnie wydłużać, gdyż bez złożenia takiego wniosku i zawiadomienia o tym dłużnika, nie otwiera się dla tego ostatecznego terminu do złożenia zażalenia na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności (art. 795 § 2 zdanie drugie k.p.c.), a tym samym przynajmniej do upływu terminu do złożenia takiego zażalenia, postanowienie to pozostaje nieprawomocne. Uzależnianie zaś trwania przerwy przedawnienia roszczenia

od zachowania się jednej strony stosunku zobowiązaniowego (wierzyciela) przez dowolne przesuwanie jej przez niego w czasie jest niedopuszczalne z przyczyn zasadniczych, gdyż godziłoby w pewność obrotu i podważało cele instytucji przedawnienia roszczeń. Dodatkowo prowadziłyby do zanegowania bezspornego stanowiska, że przerwę biegu przedawnienia powoduje złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji, skoro w chwili jego składania zawieszenie to pozostawałoby aktualne z przyczyny nieprawomocnego zakończenia postępowania klauzulowego. Z tych względów należy przyjąć, że zawieszenie biegu przedawnienia spowodowane wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności, kończy się z chwilą uwzględnienia przez sąd tego wniosku, zwłaszcza że postanowienie sądu w tym przedmiocie jest skuteczne z momentem jego wydania (art. 360 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14, OSNC 2015 r., nr 12, poz. 137).

Powód nie wykazał, że doszło do przerwania biegu przedawnienia na skutek złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.

Ponadto należy zauważyć, że nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.) (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16, Biul. SN 2016/6/10, uchwałę Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2017 r., III CZP 17/17, Biul. SN 2017 nr 6).

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zarówno złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jak i wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie takiego tytułu wykonawczego przerywa na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. bieg przedawnienia, jako czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu egzekwowania roszczeń (np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC 2005 r., nr 4, poz. 58, wyroki z dnia 23 listopada 2011 r., IV CSK 156/11, OSNC - ZD 2013 r., nr 1, poz. 7, z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 203/11, OSP 2014 r., nr 6, poz. 60, z dnia 17 grudnia 2004 r., II CK 276/04, z dnia 22 stycznia 2008 r., V CSK 386/07, z dnia 21 maja 2010 r., II CSK 614/09, z dnia 4 października 2012 r., I CSK 90/12, niepubl.).

Rozpoczęcie na nowo biegu przedawnienia następuje bądź z chwilą zakończenia postępowania klauzulowego, bądź z chwilą zakończenia postępowania egzekucyjnego, w tym jego umorzenia (art. 826 k.p.c.), a wyjątek stanowi umorzenie na podstawie art. 823 lub 825 pkt 1 k.p.c. albo zwrot wniosku, które niweczą materialnoprawne skutki przerwy przedawnienia (np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14, OSNC 2015 r., nr 12, poz. 137, wyroki z dnia 10 października 2003 r., II CK 113/02, OSP 2004 r., nr 11, poz. 141, z dnia 23 stycznia 2007 r., V CSK 386/07, z dnia 14 kwietnia 2011 r., IV CSK 439/11, z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14, niepubl.).

Bieg przedawnienia przerywany na skutek wszczęcia egzekucji biegnie na nowo od daty prawomocnego umorzenia egzekucji (art. 823 i n. k.p.c.). Umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych, lecz nie pozbawia wierzyciela możliwości wszczęcia ponownej egzekucji, chyba że z innych przyczyn egzekucja jest niedopuszczalna. Umorzenie postępowania nie może naruszać praw osób trzecich (art. 826 k.p.c.).

Umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje zatem uchylenie dokonanych zajęć i przywraca stan, jaki istniał przed dokonaniem czynności egzekucyjnych. Oznacza to jednocześnie, że dokonane czynności pozostają w mocy do chwili umorzenia postępowania, a właściwie do momentu uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego oraz do momentu upływu terminu, po którym następuje umorzenie z mocy samego prawa.

Należy uznać, że w wypadku umorzenia egzekucji z mocy prawa (art. 823 k.p.c.) poprzedni wniosek nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z takim wnioskiem lub żądaniem wszczęcia egzekucji, a więc także skutku z art. 123 § 1 k.c. w postaci przerwania biegu terminu przedawnienia. Należy przyjąć, że również cofnięty przez wierzyciela wniosek egzekucyjny nie wywołuje skutków prawnych związanych z jego wniesieniem, w tym nie przerywa biegu

terminu przedawnienia (art. 825 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 i art. 203 § 2 k.p.c.) (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 maja 2010 r., I ACa 100/10, Apel.-W-wa 2011/1/2, LEX 1110230).

W sytuacjach wyraźnie wskazanych przez ustawodawcę czynności nieskuteczne procesowo nie wywołują skutków w zakresie prawa materialnego, odnosi się to m. in. do przepisów art. 130 § 2 zd. 2 k.p.c. dotyczącego zwróconego pozwu, art. 203 § 2 zd. 1 k.p.c. odnoszącego się do cofniętego pozwu oraz art. 182 § 2 k.p.c. dotyczącego umorzenia uprzednio zawieszzonego postępowania. Przepisy o postępowaniu egzekucyjnym nie zawierają normy prawnej, która by wyraźnie wskazywała, jakie skutki w zakresie prawa materialnego, w tym co do biegu przedawnienia, wywołuje bądź nie wywołuje umorzenie egzekucji. Jedynie w myśl art. 826 k.p.c. umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych, lecz nie pozbawia wierzyciela możliwości wszczęcia ponownej egzekucji, chyba że z innych przyczyn egzekucja jest niedopuszczalna.

Należy podzielić stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 10 października 2003 r., II CK 113/02, OSP 2004/11/141, Pr. Spółek 2004/6/59, zgodnie z którym do oceny skutków prawnych wniosku o wszczęcie egzekucji w razie jej umorzenia na podstawie art. 823 k.p.c. stosuje się odpowiednio art. 182 § 2 k.p.c. Tym samym Sąd Najwyższy dopuścił możliwość zastosowania do umorzenia postępowania egzekucyjnego w drodze analogii przepisu dotyczący procesu. Umożliwia to przepis art. 13 § 2 k.p.c. Należy z kolei zauważyć, że cofnięcie wniosku egzekucyjnego stanowi wyraźną wolę wierzyciela rezygnacji z prowadzenia egzekucji, podczas gdy bierność wierzyciela skutkująca umorzeniem egzekucji to wola rezygnacji z prowadzenia egzekucji wyrażona *per facta concludentia*. Skoro zatem umorzenie egzekucji wobec bierności wierzyciela nie przerywa biegu przedawnienia, tym bardziej umorzenie egzekucji na skutek wyraźnego cofnięcia wniosku egzekucyjnego, a więc jednoznacznej rezygnacji z przymusowego ściągnięcia należności ustalonej w tytule wykonawczym, nie może powodować, że od tej daty przedawnienie zacznie biec na nowo. Wskazuje na to wyraźnie stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14, OSNC 2015 r., nr 12, poz. 137, zgodnie z którym umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela - banku, prowadzącego egzekucję na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego klauzulą wykonalności - niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji.

Umorzenie postępowania z urzędu z powodu bezskuteczności egzekucji na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. powoduje, że bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym rozpoczyna się na nowo. Jednak wniosek o wszczęcie egzekucji wywołuje skutek przerwy wtedy, gdy pochodzi od wierzyciela wskazanego w tytule egzekucyjnym, na rzecz którego została wydana klauzula wykonalności; nie jest bowiem wystarczająca tożsamość wierzytelności lecz konieczna jest również identyczność osób, na rzecz których czynność ta została dokonana. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Nabywca wierzytelności nie będący bankiem nabywa wierzytelność w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzytelnością zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem egzekucyjnym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nawet jeżeli nabycie nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. i rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem.

Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela - banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy niebędącego bankiem (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16, Biul.SN 2016/6/10, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2017 r., I CSK 6/17, niepubl.).

Powód niebędący bankiem złożył pozew w przedmiotowej sprawie dopiero w dniu 25 października 2017 r. Zawarcie umowy przelewu wierzytelności w żadnym razie nie może być traktowane jako zdarzenie skutkujące przerwaniem biegu przedawnienia.

W konsekwencji należało przyjąć, że roszczenia powoda z tytułu umowy pożyczki gotówkowej zawartej w dniu 25 czerwca 2008 r. przez pozwaną z (...) Bank Spółka Akcyjna uległy przedawnieniu.

Zgodnie z przepisem art. 339 k.p.c., o ile zaistnieją po temu przesłanki określone w § 1, sąd może wydać wyrok zaoczny przyjmując za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie (§ 2). Wprowadzone przez ten przepis swoiste domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie zwalnia jednak powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumpcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Sąd obowiązany jest bowiem, nawet przy uznaniu twierdzeń powoda za prawdziwe, dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, z punktu widzenia prawa materialnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, Lex nr 30397, podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 1967 r., III CRN 175/97, OSNCP 1968, nr 8-9, poz. 142).

Gospodarzem procesu cywilnego jest powód, który kierując do sądu określone żądanie ma obowiązek wykazać jego zasadność, w przypadku wyroku zaocznego wskazując jedynie wszelkie niezbędne okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie. Nie czyniąc tego naraża się na negatywne konsekwencje procesowe.

W przedmiotowej sprawie, strona powodowa nie uczyniła zadość tym obowiązkom, a zatem w konsekwencji, wobec nieprzytoczenia twierdzeń uzasadniających istnienie tytułu prawnego strony powodowej do żądania zapłaty, jak również ze względu na przedawnienie, należało oddalić przedmiotowe powództwo w całości jako nieuzasadnione i nieudowodnione.

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. w zw. z art. 340 k.p.c., jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, jeżeli nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności albo nie składał już w sprawie wyjaśnienia ustnie lub na piśmie, sąd wyda wyrok zaoczny.

Z tych względów w oparciu o przywołane przepisy sąd wyrokiem zaocznym oddalił przedmiotowe powództwo.